Chương 5

Tạo giao tiếp người dùng Graphic User Interface- GUI

GUI Slide 1/57

Mục tiêu

- Hiểu mục đích của gói AWT và cấu trúc của gói này.
- Biết cách sử dụng các đối tượng của gói AWT.
- Biết cách bố cục một GUI.
- Biết cách thiết kế một GUI.

GUI Slide 2/57

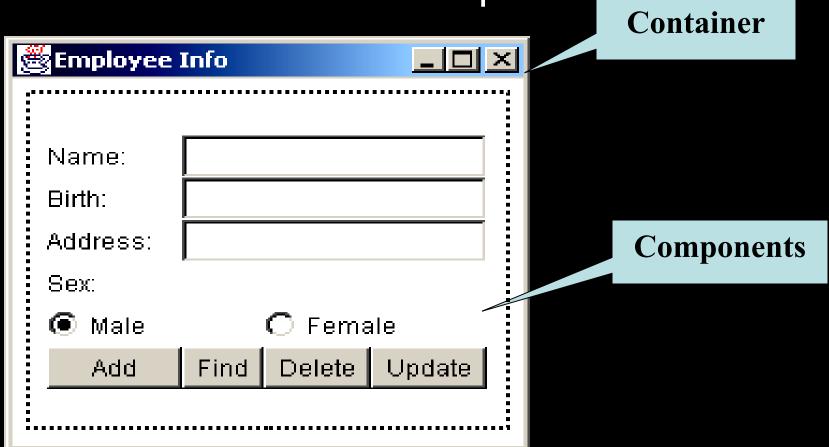
5.2- GUI là gì?

- GUI = Graphic User Interface mô hình giao tiếp kiểu tương tác giữa ứng dụng và user dạng đồ họa.
- Mỗi ngôn ngữ hỗ trợ cách tạo GUI khác nhau: C#, VB, VC++ lập trình viên phải phụ thuộc vào công cụ, trong khi Java, Python, Flex thì việc viết code lại cực kỳ đơn giản rất ít khi cần sử dụng công cụ kéo thả.

GUI Slide 3/57

GUI là gì?...

GUI= Container + Components

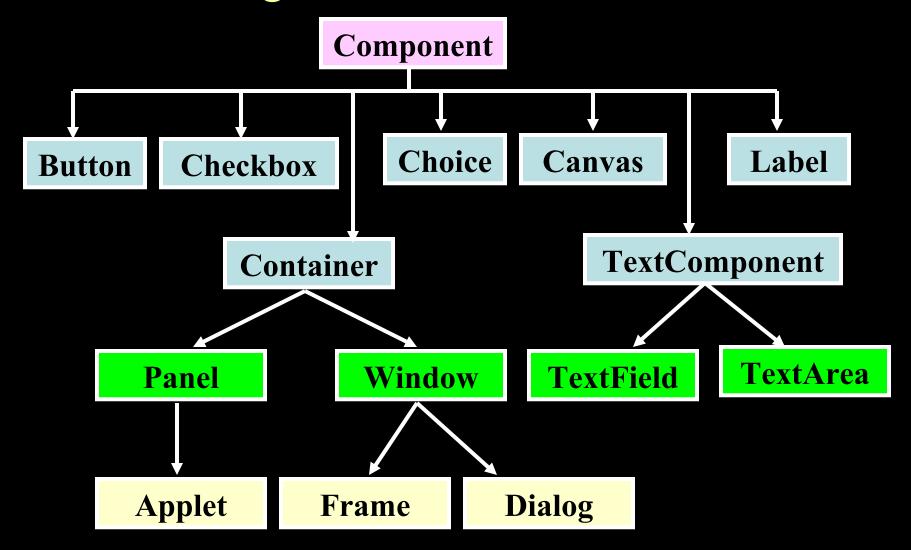
GUI Slide 4/57

5.3- Gói AWT của Java

- AWT : abstract windowing toolkit bộ công cụ chứa các lớp để tạo cửa sổ.
- AWT là 1 phần của JFC- Java Foundation Classes.
- Sử dụng: import java.awt.*;
- Gồm nhiều phần tử (class) để tạo GUI.
- Có các lớp quản lý việc bố trí các phần tử.
- Có (event-oriented application) mô hình ứng dụng hướng sự kiện.
- Có các công cụ xử lý đồ họa và hình ảnh.
- Các lớp sử dụng các tác vụ với clipboard (vùng nhớ đệm) như cut, paste.

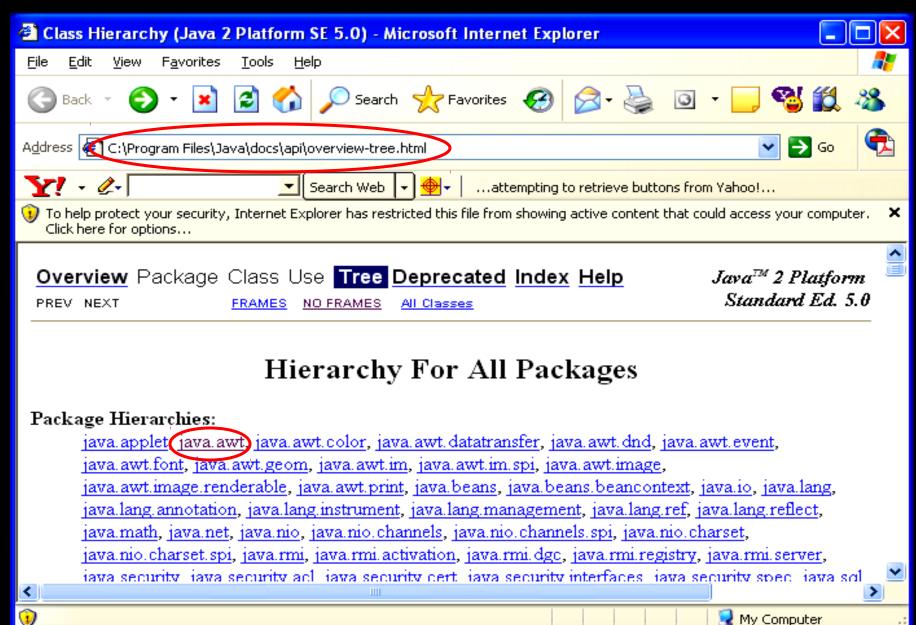
GUI Slide 5/57

Cấu trúc gói AWT

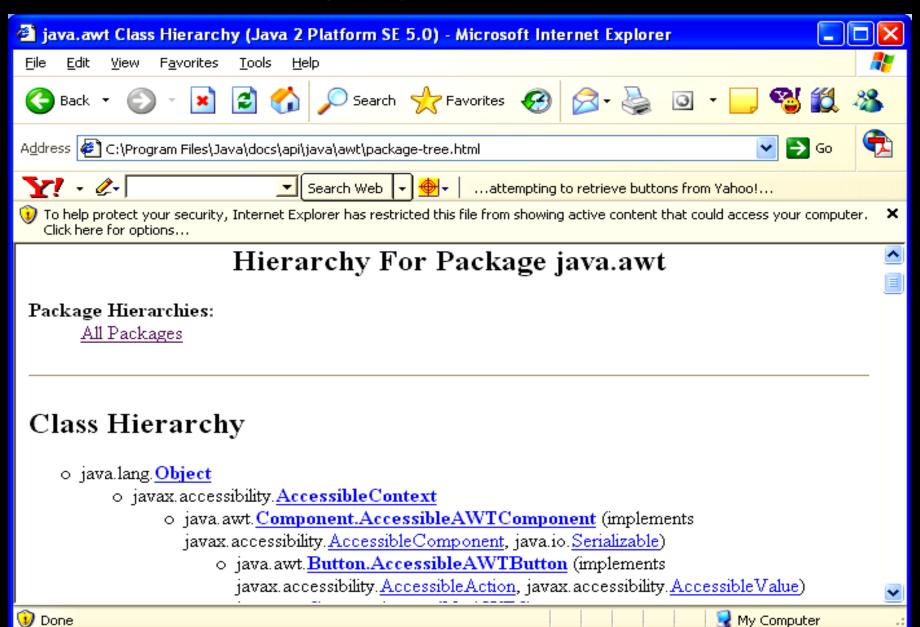

GUI Slide 6/57

Tham khảo gói java.awt

Tham khảo gói java.awt

Yêu cầu của GUI

- Thân thiện với user.
- Số phần tử (element, component) trên
 GUI thay đổi tùy thuộc vào ứng dụng.
- Khi user tương tác với phần tử của GUI, ứng dụng phải có phản ứng.
- Lập trình sự kiện sẽ bàn đến trong chương sau.

GUI Slide 9/57

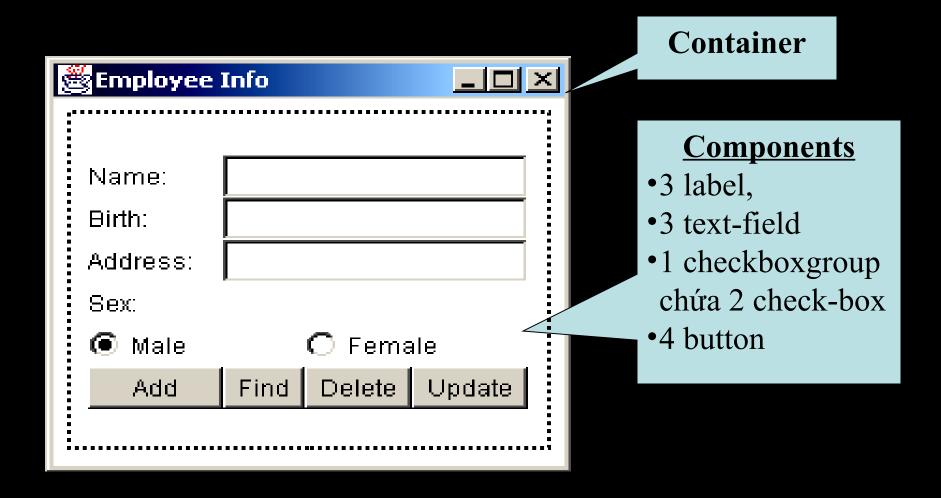
5.4- Đưa 1 component vào GUI

Các bước để đưa 1 component vào GUI (viết code)

- Tạo 1 đối tượng component phù hợp.
- Xác định hình thức bên ngoài lúc đầu của component.
- Định vị component này trên GUI.
- Thêm component này vào GUI.

GUI Slide 10/57

5.5- Một thí dụ

GUI Slide 11/57

5.6- Sử dụng các lớp của awt

GUI Slide 12/57

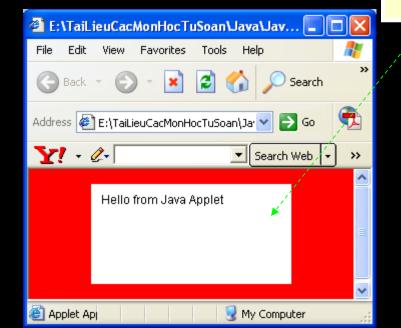
Container

Component

Phân cấp thừa kế

Panel là 1 vùng chữ nhật, không có đường viền

Applet

Panel

Frame

Dialog

Window

Panel là 1 khung chữ nhật, có đường viền, có các nut1 điều khiển cửa sổ

GUI

Slide 13/57

Container...

- Container: Đối tượng chứa các element, cho phép vẽ, tô màu lên container.
- Frame và Panel là các class thường dùng.
- Panel thường dùng để chứa các element trong 1 GUI phức tạp, 1 Frame có thể chứa nhiều Panel.
- Panel, Applet thường dùng để tạo 1 ứng dụng nhúng vào Browser.

GUI Slide 14/57

5.6.2- Frame

```
java.awt
Class Frame
java.lang.Object
  +--java.awt.Component
        +--java.awt.Container
              +--java.awt.Window
                    +--java.awt.Frame
```

Constructors:

Frame() -> Make invisible frame

Frame(String) → Make a visible frame with title

GUI Slide 15/57

Frame...

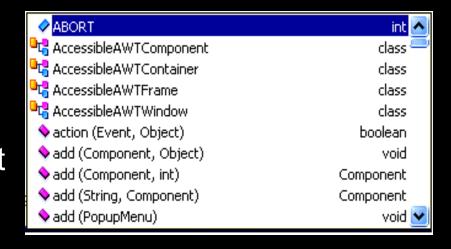
Common methods

```
void SetSize( int width, int Height)
public String getTitle();
public void setTitle(String title);
public void setResizable(boolean resizable)
```

public boolean isResizable()
public void setVisible(boolean)
public boolean isShowing()
void show(boolean)
void add (...) // add component

. . .

Click for Demo

GUI Slide 16/57

5.6.3- Panel

Panel phải được đưa vào Frame khi viết application vì Frame mới có border

<u>Constructors</u>

Panel(): tạo 1 panel với bố cục mặc định.

Panel(LayoutManager layout): tạo 1 panel với bố cục đã biết.

Methods:

add (component) // thêm 1 component vào panel setLayout(LayoutManager layout) //chọn kiểu bố trí components

Click for Demo

GUI Slide 17/57

5.6.4- Label

Nhãn nhằm giải thích, chứa dữ liệu chỉ xuất.

Constructor:

Label(): tạo label trống

Label(String): tạo label có chuỗi

Label (String, int Align) Tạo label có gióng hàng:

Align=LEFT, RIGHT, CENTER

Common Methods:

void setFont (Font f) void setText(String S) String getText()

> GUI Slide 18/57

5.6.5- TextField

- Chứa dữ liệu nhập 1 chuỗi ký tự.
- User chỉ được nhập 1 dòng.

Constructors

TextField(): tạo text field trống

TextField(int cols): tạo text field trống có n cột chữ

TextField(String S): tạo text field có chuỗi S

TextField (String S, int cols) : text có chuỗi S, n cột

Common Methods:

```
void setEchoChar (char c) - ấn định ký tự thể hiện (password) void setText(String S)
String getText()
void setEditable(boolean b)
boolean isEditable()
```

GUI Slide 19/57

5.6.6- TextArea

- Chứa dữ liệu nhập 1 chuỗi ký tự.
- User chỉ được nhập nhiều dòng.

Constructors

```
TextArea()
```

TextArea(int cols, int rows)

TextArea(String S)

TextArea(String S, int rows, int cols)

TextArea(String,int cols, int rows, int Scrollbars)

Common methods

void setText(String)

String getText()

void setEditable(boolean)

boolean isEditable()

vois insert(String S, int Index)

void replaceRange(String S, int begin, int end)

GUI Slide 20/57

5.6.7- Button

Công cụ để user chọn 1 tác vụ.

Constructors

Button() - tạo nút không có nhãn Button(String S) - tạo nút có nhãn

Common Methods void setLabel(String) - đổi nhãn

String getLabel() - lấy nội dung nhãn

GUI Slide 21/57

5.6.8- Checkbox/CheckboxGroup

- Công cụ nhập yes/no
- Checkbox: multi-option (cho phép chọn nhiều) thể hiện dạng hộp vuông.
- CheckboxGroup chứa nhiều checkbox nhưng chỉ cho phép chọn 1/n. Phần tử trong CheckboxGroup là đối tượng thuộc lớp Checkbox nhưng lại thể hiện dạng nút tròn (radio button)

GUI Slide 22/57

Checkbox/CheckboxGroup...

Checkbox constructors

```
Checkbox() Tạo checkbox không nhãn Checkbox(String) Tạo text box có nhãn
```

Tạo 1 checkbox có nhãn, có ấn định trị chọn lựa đưa vào 1 nhóm trong 1 nhóm

Checkbox(String label, boolean state, CheckboxGroup group)

Checkbox(String label, CheckboxGroup group, boolean state)

Common methods

GUI Slide 23/57

5.6.9- List

- Công cụ nhập bằng cách chọn trong 1 danh sách chuỗi ký tự.
- Có thể chọn 1 hoặc nhiều.

Constructor

Choice() – tạo 1 danh sách trống

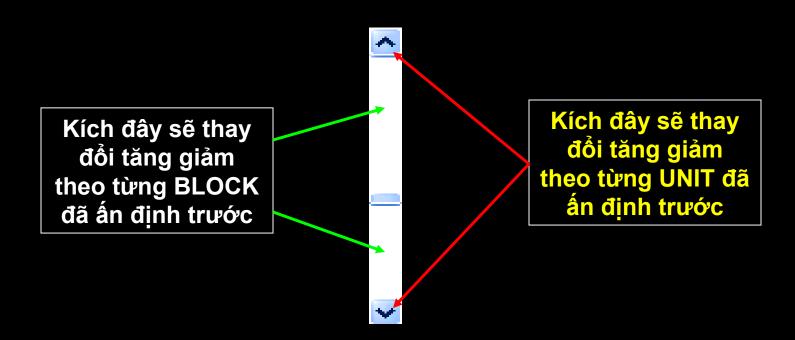
Common methods

```
void add(String); void addItem(String);
void insert(String item, int index)
int CountItems(); int getItemCount(); - Iấy sốphần tử
String getItem(int Index);
int getSelectedInddex();
String getSelectedItem();
void remove(int position)
void removeAll()
void select(int pos) – áp đặt 1 mục chọn theo vị trí
void select(String str) – áp đặt chọn 1 mục chọn theo nội dung
```

GUI Slide 24/57

5.6.10- Scrollbar- Thanh cuộn

- Công cụ nhập 1 trị trong 1 khoảng số (biểu diễn bằng Maximum, Minimum) bằng cách kéo con trượt.
- Tại 1 thời điểm, con trượt ở tại vi trí mô tả cho trị hiện hành (Value)
- Có thể có hướng ngang hoặc dọc (Orientation)

GUI Slide 25/57

Scrollbar...

Constructors

```
Scrollbar() - tạo thanh cuộn dọc
Scrollbar(int orientation) // VERTICAL|HORIZONTAL
Scrollbar(int orientation, int value, int visible, int minimum, int
maximum)
```

Common methods

GUI Slide 26/57

Minh họa

Click for Demonstration

GUI Slide 27/57

5.7- Bố trí các components lên GUI

- Layout : Cách bố trí các components lên container.
- Không dễ dàng gì để tự quản lý vị trí của các components trên GUI.
- LayoutManager là interface mô tả về các layout.
- Trong gói AWT có hiện thức sẵn một số layout, các lớp layout này đều implement LayoutManager interface.

GUI Slide 28/57

5.7.1-Layouts có sẵn trong AWT

- java.awt.FlowLayout (bố trí dạng dòng chảy)
- java.awt.BorderLayout (bố trí về biên khung)
- java.awt.GridLayout (bố trí dạng lưới đều nhau)
- java.awt.GridBagLayout (bố trí dạng lưới không đều)
- java.awt.CardLayout (bố trí dạng lưng quân bài)
- Tham khảo

docs\api\java\awt\package-tree.html
vớo docs là thư mục Documantation của Java 2

GUI Slide 29/57

5.7.2- FlowLayout

- Bố trí các component theo dạng chảy xuôi theo thứ tự mà phần tử này được add vào container.
- Đây là layout mặc định của Panel.
- Nếu có nhiều component trên container -> Các component có thể được đặt trên nhiều dòng -> Vấn đề gióng hàng (Align)
- Giữa các component, chúng hở nhau theo chiều dọc (vgap) bao nhiêu, theo chiều ngang (hgap) bao nhiêu?

GUI Slide 30/57

FlowLayout...

Constructors

FlowLayout()

Tạo FlowLayout mặc định: align= center, vgap=hgap=5 unit.

FlowLayout(int align)

Tạo FlowLayout với align đã biết, vgap=hgap=5 unit (default).

FlowLayout(int align, int hgap, int vgap)

Tạo FlowLayout với 3 tham số

Trị của align: các dữ liệu static của class FlowLayout

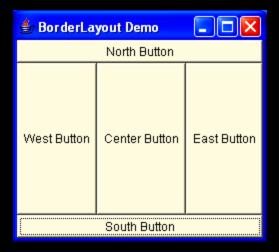
LEFT CENTER RIGHT LEADING (phía đầu, tương tự LEFT) TRAILING (phía đuôi, tương tự RIGHT)

Click for Demo

GUI Slide 31/57

5.7.3- BorderLayout

- Bố trí các component theo dạng ra biên của khung tạo ra 5 vị trí: EAST, WEST, SOUTH, NORTH, CENTER.
- Đây là layout MĂC ĐỊNH của Frame.
- Nếu container chỉ có 1 component và đặt nó ở vị trí CENTER thì component này phủ kín container.
- Cú pháp thêm 1 component vào container tại 1 vị trí: Container.add("East", componentName); // hoặc Container.add(BorderLayout.EAST, componentName);
- Tương tự cho "West", "South", "North", "Center"

Click for Demo

GUI

5.7.4- GridLayout

 Bố trí các component thành 1 lưới rows dòng, cols cột đều nhau.

GUI Slide 33/57

GridLayout...

Constructor

GridLayout()

Tạo grid layout mặc định 1x1

GridLayout(int rows, int cols)

Tạo grid layout rows x cols

.GridLayout(int rows, int cols, int hgap, int vgap)

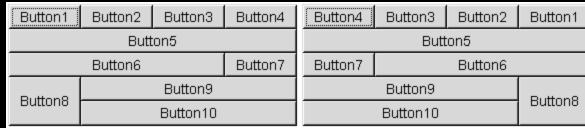
Click for Demo

GUI Slide 34/57

5.7.5- GridBagLayout

- Layout dạng lưới cho phép 1 component chiếm
 1 số ô kề nhau theo cả 2 chiều.
- Hình Empoyee Info sau là GridBagLayout 6x4, các label bên trái chiếm 1ô, các textbox chiếm 3 ô ngang. Dòng "Sex" chiếm 4 ô ngang, 2 checkbox chiếm 2 ô ngang.

Các thí dụ khác

GUI Slide 35/57

Class java.awt.GridBagLayout

- Constructors: GridBagLayout()
 Áp đặt GridBagLayout cho 1 container:
- GridBagLayout gb= new GridBagLayout();
- FrameName.setLayout(gb);
- PanelName.setLayout(gb);
- Viết ngắn gọn:
- FrameName.setLayout(new GridBagLayout());
- PanelName.setLayout(new GridBagLayout());

GUI Slide 36/57

class GridBagConstraints

- Làm sao để có thể đưa 1 component vào 1 vị trí nhưng trải dài trên nhiều ô kề nhau?
- 1 component vào 1 vị trí nhưng trải dài trên nhiều ô kề nhau là 1 sự "ràng buộc" 1 component vào các ô này. Một đối tượng thuộc lớp GridBagConstraints sẽ đảm nhiệm việc này.

GUI Slide 37/57

class GridBagConstraints...

Properties – Đa số là static data

int gridx, gridy : ô sẽ đặt component vào

int gridwidth, gridheight : số ô sẽ phủ theo 2 chiều khi thêm 1 component vào ô <gridx,gridy>

double weightx, weighty: Khoảng hở của lưới, mặc định là 0.

int anchor: Vị trí đặt component, mặc đi6nh là CENTER, các static int được khai báo sẵn: GridBagConstraints.NORTH, EAST,WEST, SOUTH, NORTHEAST, SOUTHEAST, NORTHWEST, SOUTHWEST.

int fill: Xác định kiểu đặt khi component có kích thước lớn hơm ô sẽ được đặt vào. Các hằng được dùng: GridBagConstraints.NONE, HORIZONTAL, VERTICAL, BOTH.

Insets insets: Đặc tả khoảng hở <top, bottom,left, right> giữa các phần tử được đưa vào, mặc định là 0.

int ipadx, ipady: Khoảng độn (số pixel trống) bên trong của phần tử theo 2 chiều. Mặc định là 0. Khi vẽ phần tử, sẽ thêm 2*ipadx và 2*ipady vào chiều rộng tối thiểu và chiều cao tối thiểu của phần tử.

GUI Slide 38/57

class GridBagConstraints...

Constructor:

GridBagConstraint() // tạo object với các dữ liệu mặc định.

GridBagConstraints(int gridx, int gridy, int gridwidth, int gridheight, double weightx, double weighty, int anchor, int fill, Insets insets, int ipadx, int ipady)

- Thao tác với GridBagConstraint object bằng static data
- Làm sao kết hợp GridBagConstraints với GridBagLayout?

GridBagLayout gbLayout = new GridBagLayout(); GridBagConstraints gbc = new GridBagConstraints(); gbLayout.setConstraints(gbc);

GUI Slide 39/57

class GridBagConstraints...

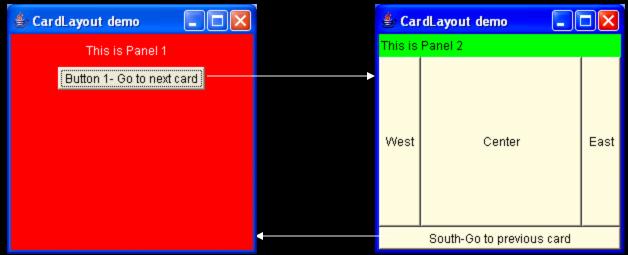
Method sau đây sẽ thêm component c vào vị trí ô (row,col) kéo tràn dọc nrow ô và tràn ngang ncol ô. Trong đó gbc là GridBagConstraints và gbc là GridBagLayout

```
void addComponent(Component c,int row, int col,
                                   int nrow, int ncol)
 { gbc.gridx= col; gbc.gridy=row; // định vị ô sẽ thao tác
  gbc.gridwidth=ncol; gbc.gridheight=nrow; // định vùng tràn
 // ràng buộc c vào lưới thông qua gbc
  gb.setConstraints(c,gbc);
  add(c);
                           Click for Demo
```

GUI Slide 40/57

5.7.6- CardLayout

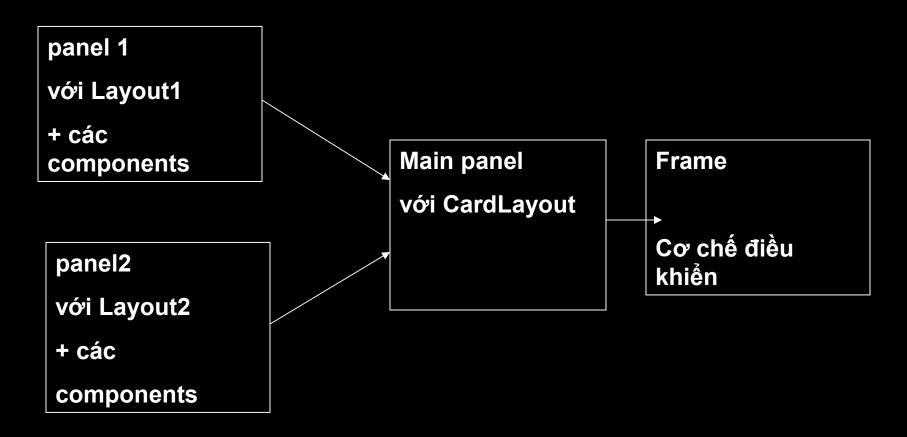
- Bố trí các component thành từng lớp như lưng các quân bài (card).
- Thường dùng Panel để chứa các component.
- Tại 1 thời điểm chỉ có 1 panel hiện hành (quân bài trên cùng).
- Có thể chuyển qua lại giữa các Panel.

GUI Slide 41/57

CardLayout...

Cách tạo GUI với card layout

GUI Slide 42/57

CardLayout...

CardLayout Constructors:
 CardLayout()
 CardLayout(int hgap, int vgap)
 Đưa 1 panel con vào panel cha

FatherPanel.add (sonPanel); FatherPanel.add ("Alias",sonPanel);

Chọn 1 panel sẽ hiển thị

Card.first(FatherPanel); Card.last(FatherPanel);

Card.next(FatherPanel);

Card.previous(FatherPanel);

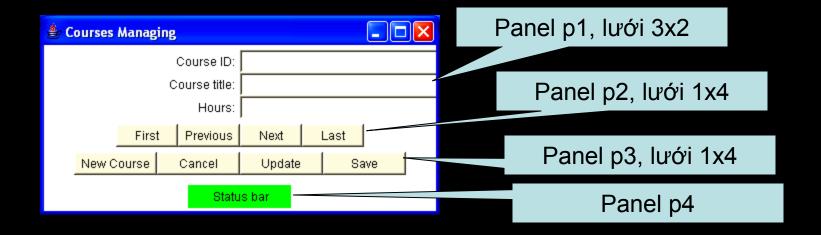
Card.show(FatherPanel, "Alias_of_sonPanel");

Click for Demo

GUI Slide 43/57

5.7.7- Layout phức tạp

- Có thể phải kết hợp nhiều Layout trên 1 GUI.
- Chia GUI thành nhiều Panel, mỗi panel 1 Layout riêng.

Click for Demo

GUI Slide 44/57

5.8- Hướng dẫn tạo GUI cho ứng dụng

- GUI là khuynh hướng của các ứng dụng hiện nay. Nhờ GUI, giao diện với người sử dụng đẹp hơn và có được cơ hội kiểm tra dữ liệu nhập trước khi chuyển giao vào biến. Ta nói rằng "tách biệt cơ chế điều khiển của chương trình và dữ liệu).
- User ←→ GUI ←→ Biến

GUI Slide 45/57

Hướng dẫn tạo GUI: Chọn components

Bài toán

- → Dữ liệu nhập/xuất → Chọn component cho việc nhập/xuất
- → Các tác vụ → Mỗi tác vụ là 1 nút lệnh

Dữ liệu	Đối tượng
Chuỗi nhập 1 dòng	TextField
Chuỗi nhiều dòng	TextArea
Chọn trong nhiều chuỗi	Choice
Chọn Yes/No (nhiều)	Checkbox
Chọn Yes/No (1/n)	CheckboxGroup + Checkbox
Dữ liệu chỉ xuất 1 dòng	Label, TextField-cấm nhập
Dữ liệu chỉ xuất nhiều dòng	TextArea – cấm nhập
Chuỗi nhập + xuất	TextField/TextArea

GUI Slide 46/57

Hướng dẫn tạo GUI: Chọn Layout

- Các cơ sở chọn Layout
 - → Thân thiện :Ưu tiên tạo Layout giống mẫu hồ sơ mà user thường dùng.
 - Trật tự nhập liệu tự nhiên của bài toán.
 - → Nếu GUI phức tạp thì phân bổ các component vào nhiều panel, mỗi panel có một layout khác nhau.
- Thói quen tốt khi đặt tên đối tượng

```
→ Dùng tiếp đầu ngữ txt cho TextField, lbl cho Label, chk cho Checkbox, btn cho Button, ...
```

GUI Slide 47/57

Một thí dụ: -Phân tích bài toán

Bài toán:

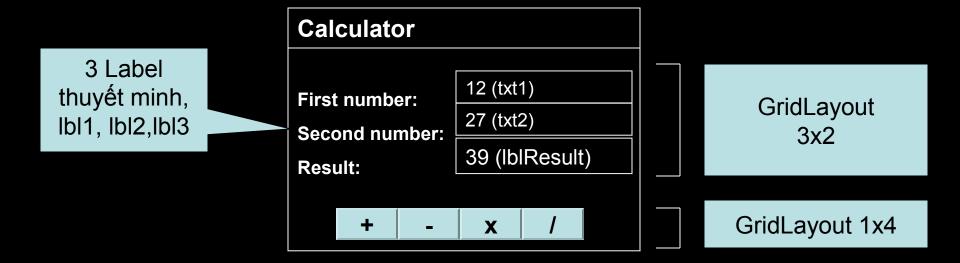
Xây dựng ứng dụng cho phép làm các phép tính +, -, *, /

- Dữ liệu nhập: 2 số → 2 TextFiled, tên txt1, txt2.
- Dữ liệu xuất: Kết qủa của phép tính: Label, tên lblResult
- 4 tác vụ: Cộng, trừ, nhân, chia → 4
 Button, tên btnAdd, btnSub, btnMul, btnDiv
- 3 lời thuyết minh: Label, tên lbl1, lbl2, lbl3

GUI Slide 48/57

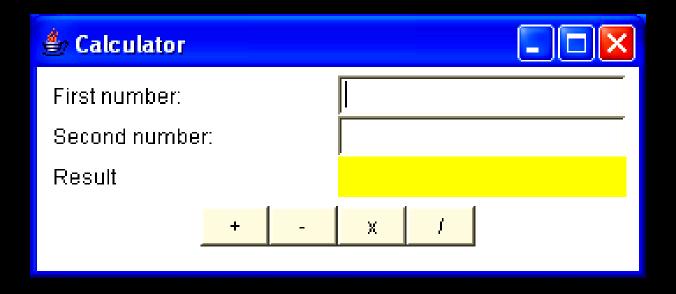
Một thí dụ: THiết kế GUI

Hình thức GUI

GUI Slide 49/57

Kết qủa

Click for Demo

GUI Slide 50/57

5.9- Tóm tắt

- GUI- Graphic User Interface.
- GUI là khuynh hướng của các ứng dụng hiện nay.
- Nhờ GUI, người lập trình tách được điều khiển của chương trình và dữ liệu của chương trình.
- Gói AWT của Java bao gồm một tập các lớp cho phép người lập trình tạo ra GUI của ứng dụng.
- Một component đặt trên GUI có thể được user nhìn thấy (visible) hoác không nhìn thấy (invisible) và có thể được thay đổi kích thước (resize)
- Frame và Panel là các container thường được dùng để tạo ra ứng dụng chạy độc lập (stand-alone application).
- Một panel thường được dùng để nhóm một số components lại với nhau.

GUI Slide 51/57

Tóm tắt...

- Các lớp Layout manager giúp bố trí các component lên GUI.
- Trong gói awt, có 5 loại layout khác nhau: FlowLayout, BorderLayout, GridLayout, GridBagLayout, CardLayout.
- Thiết lập layout cho 1 container bằng hành vi setLayout(aLayout) của lớp container này.
- FlowLayout là bố cục mặc định của Panel, Applet. Các component được thêm vào tuần tự từ trên xuống dưới, từ trái sang phải.
- BorderLayout là bố cục mặc định của Frame. Cửa sổ sẽ được chia thành các phần: "East", "West", "South", "North", "Center".
- GridLayout là cách bố trí các component vào container dạng 1 lưới rows hàng cols cột. Các component cũng được đưa vào các ô theo thứ tự: trên > dưới, trái > phải. Các component sẽ có cùng kích thước.

GUI Slide 52/57

Tóm tắt...

- GridBagLayout là cách bố trí cho phép 1 component trải rộng trên nhiều ô kề nhau.Các component có thể có kích thước khác nhau.
- Để dùng GridBagLayout, cần có sự kết hợp của GridBagConstraint để "ràng buộc" 1 component vào lưới.
- CardLayout là cách bố trí các component trên 1 số Panel.
 Các panel hình thành 1 chồng (stack). Tại 1 thời điểm chỉ có 1 panel hiện hành.
- Một GUI có bố cục phức tạp có thể được phân tích thành nhiều thành phần, mỗi thành phần là 1 panel có layout riêng.
- BorderLayout là bố cục mặc định của Frame. Cửa sổ sẽ được chia thành các phần: "East", "West", "South", "North", "Center".
- GridLayout là cách bố trí các component vào container dạng 1 lưới rows hàng cols cột. Các component cũng được đưa vào các ô theo thứ tự: trên → dưới, trái → phải.

GUI Slide 53/57

Tóm tắt...

- Trình tự thiết kế GUI:
- (1) Đọc kỹ yêu cầu.
- (2) Xác định dữ liệu nhập/xuất, chọn đối tượng phù hợp.
- (3) Xác định các tác vụ, mỗi tác vụ là 1 nút lệnh.
- (4) Xác định các nội dung thuyết minh, mỗi lời thuyết minh là 1 label.
- (5) Vẽ các đối tượng lên giấy → Hình dáng GUI.
- (6) Phân tích hình dáng GUI để xác định số nhóm panel.

GUI Slide 54/57